

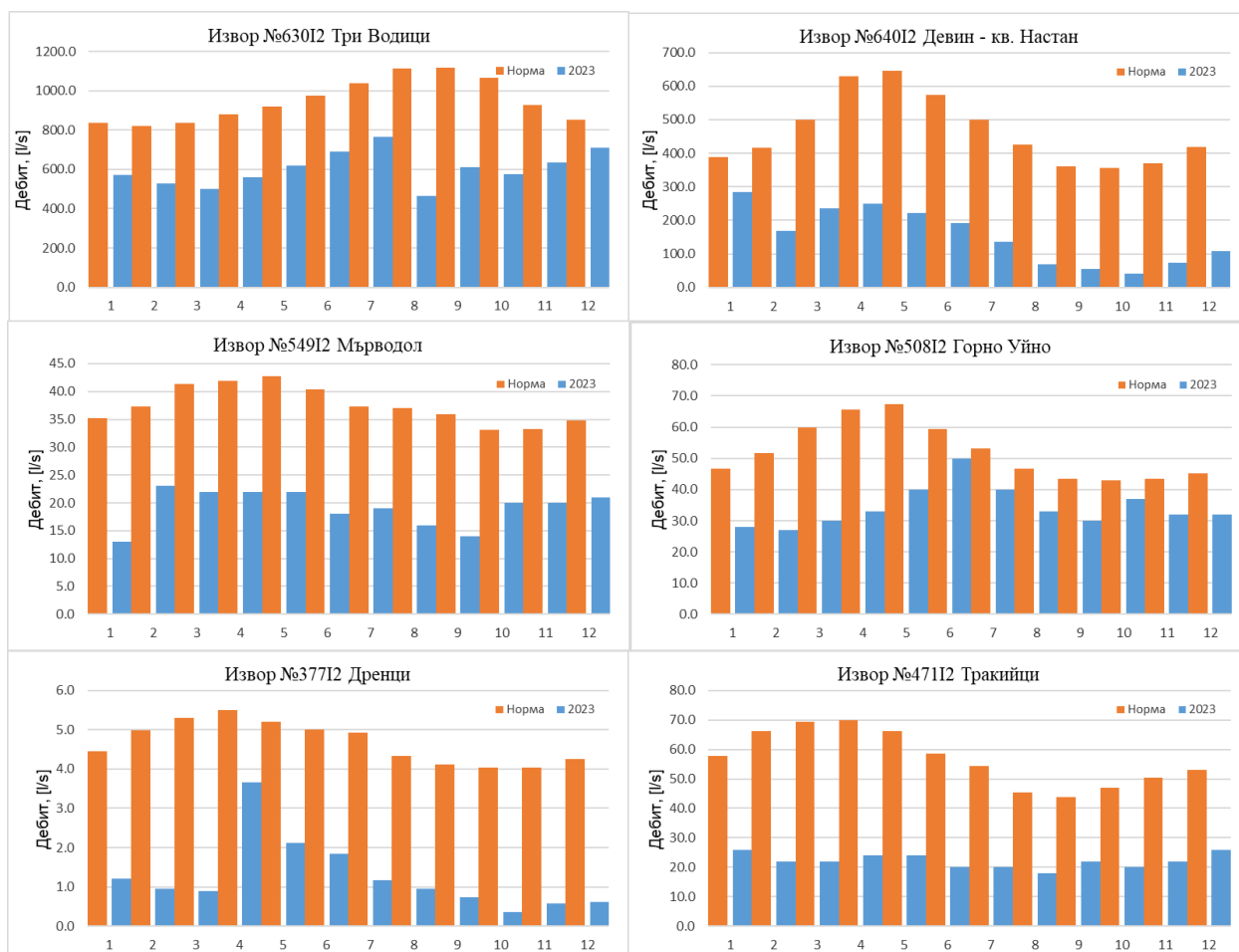
СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ ПРЕЗ 2023 г.

През изминалата година беше установено голямо пространствено разнообразие и добре изразена отрицателна тенденция в изменението на водните ресурси. Тенденцията беше регистрирана при 81 наблюдателни пункта или в около 85% от случаите, представлящи различни басейни с подземни води. Положителна тенденция през годината бе наблюдавана едва при 11% от случаите. Без добре изразена установена тенденция на изменение останаха 4% от наблюдаваните пунктове, представлящи басейни в относително устойчиво състояние.

През годината минимални стойности на дебита на изворите бяха регистрирани през януари, август и октомври, но най-често през октомври. Броят случаи на месечни стойности на дебита, които не превишават месечните норми, беше установен в около 20% от наблюдаваните извори. Средномесечните стойности на дебита бяха под съответните месечни норми с отклонения от 2 до 91%.

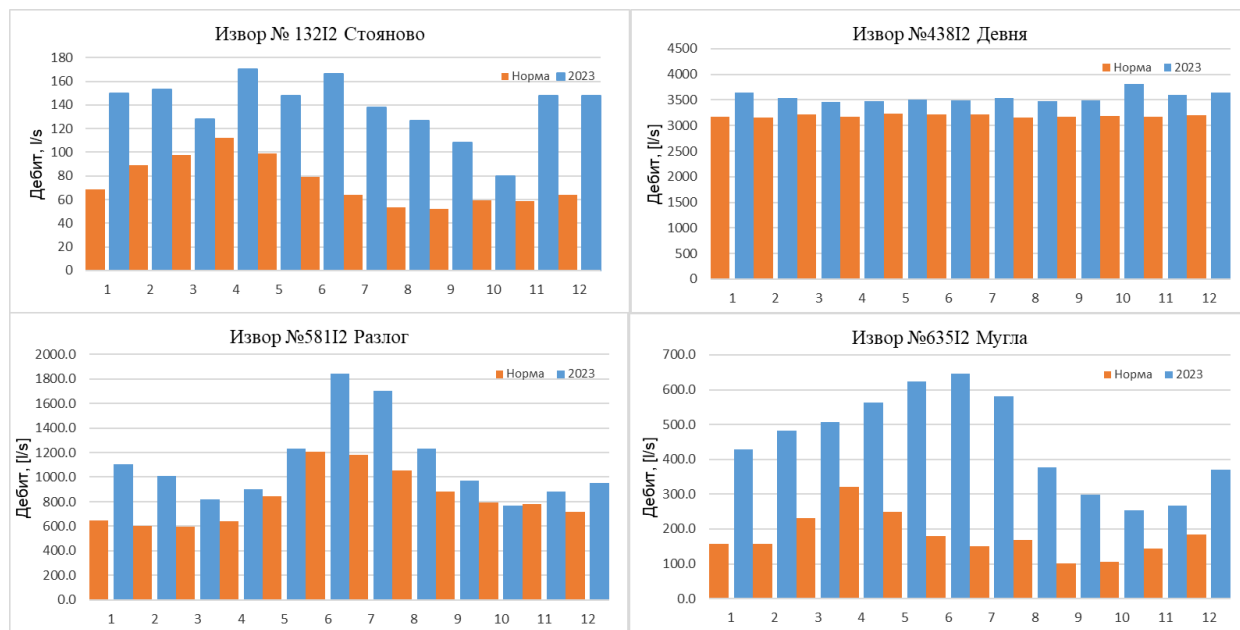
Най-съществени отклонения бяха регистрирани в Перущица-Огняновски, Бобошево-мърводолски, Скакавишки и част от Настан-Триградски карстови басейни, както в барем-аптски карстово-пукнатинни води на Североизточна България и в басейн Башдермрска синклинала, район Странджа (фиг.1а).

Фиг. 1а. Отклонения на средномесечните стойности на дебита, под месечните норми

Броят случаи на средномесечни стойности на дебита, превишаващи съответните месечни норми, беше установен в Бистрец-Мътнишки, в част от Разложки и Настан-Триградски карстови басейни, както и в малм-валанжки водоносен комплекс на североизточна България (фиг.1б).

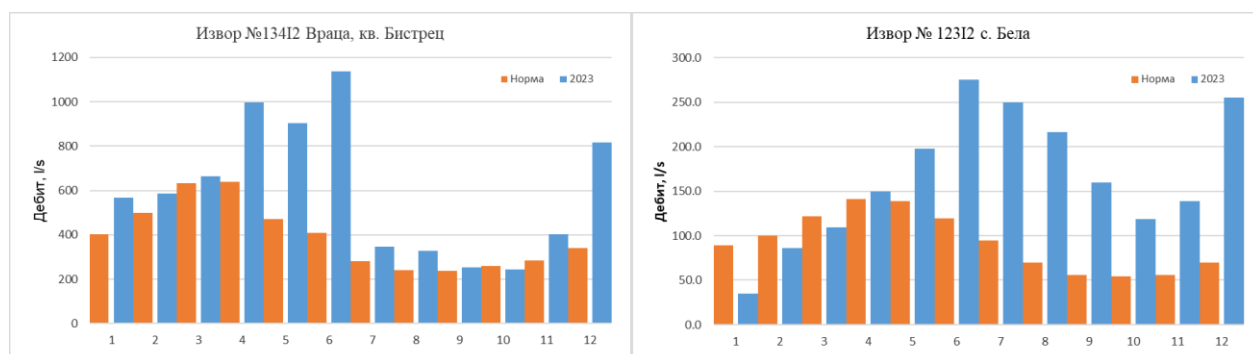
Фиг. 2б. Отклонения на средномесечните стойности на дебита, над месечните норми

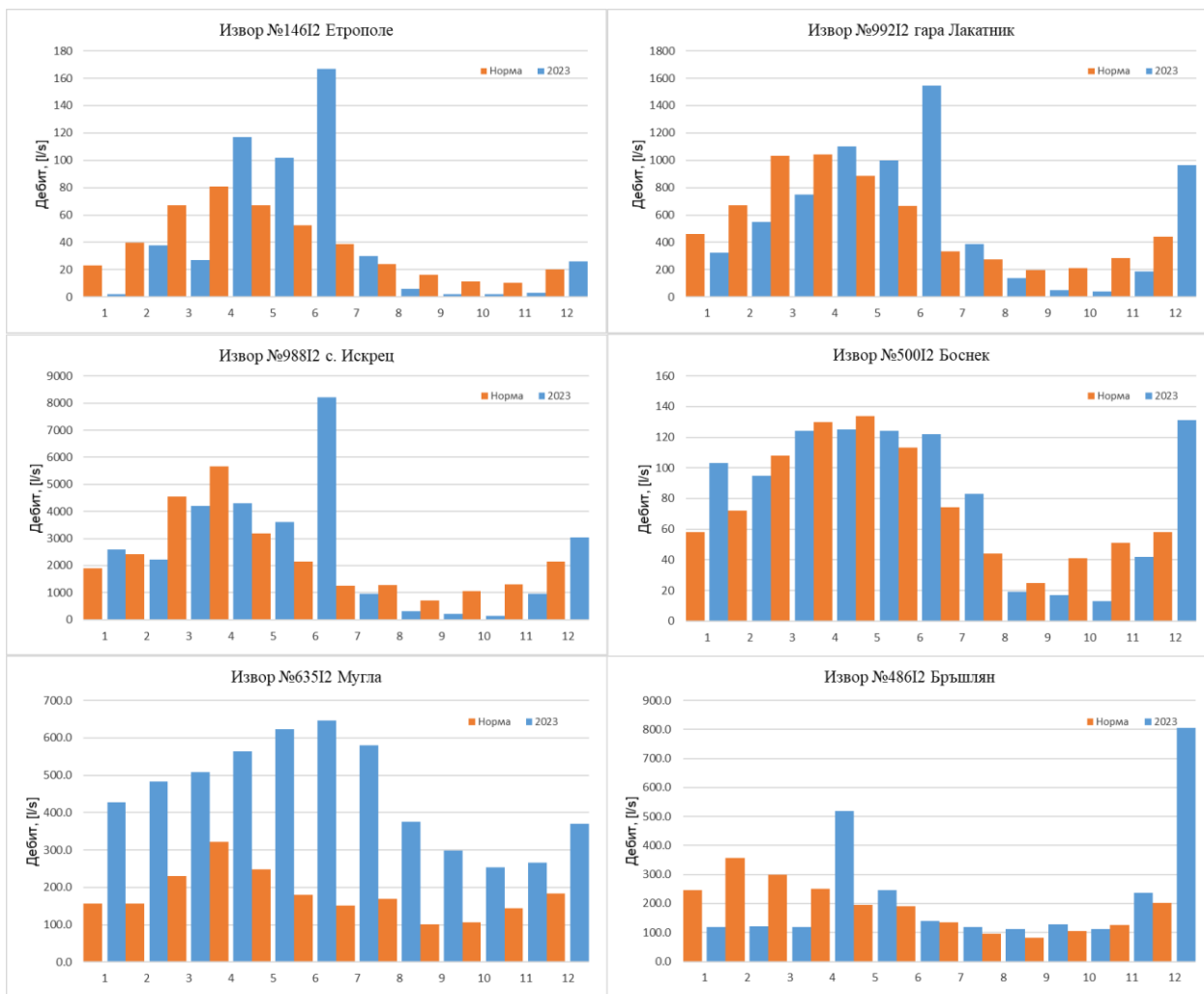

Случаи с максимални отклонения в стойностите на дебита спрямо нормите, бяха регистрирани през първата половина на годината (основно през юни) и по-рядко през декември. Средномесечните стойности на дебита бяха над съответните месечни норми с отклонения до 297%.

Най-съществени отклонения през годината бяха регистрирани в Бистрец-Мътнишки, Искрецки, Етрополски, Милановски и Настан-Триградски карстови басейни, в басейните на северно бедро на Белоградчишка антиклинала и басейн Голо Бърдо, както и в Стоиловска синклинала, район Странджа (фиг.1в).

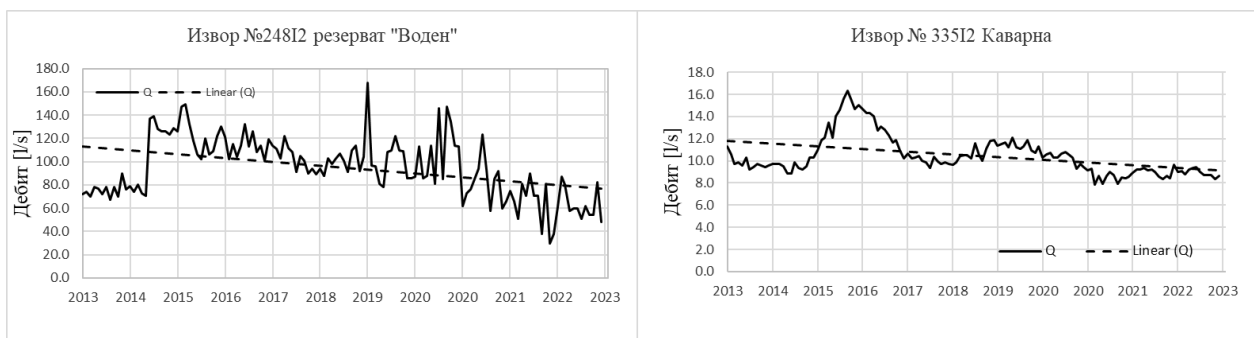
Фиг. 3в. Максимални отклонения на средномесечните стойности на дебита, над месечните норми

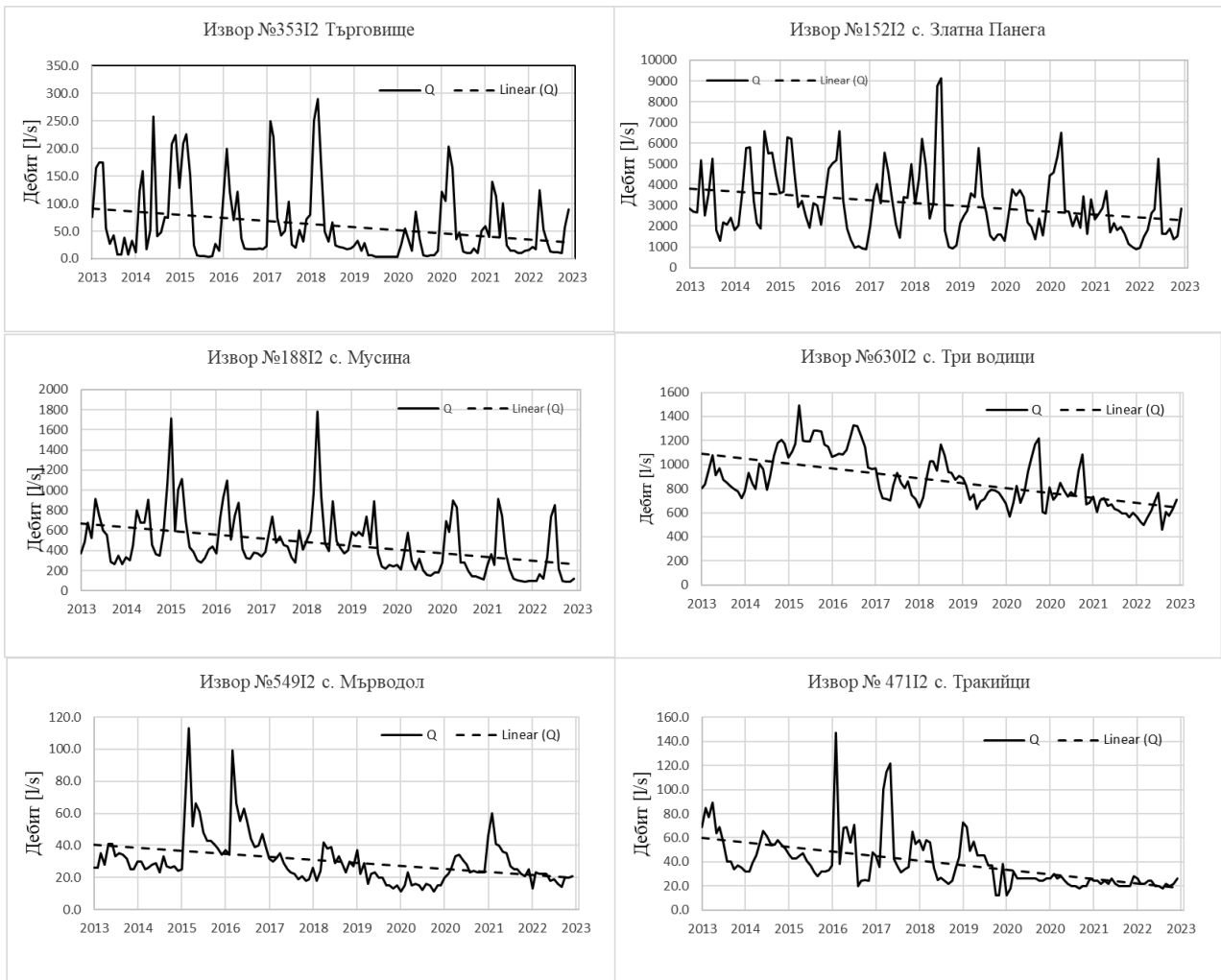

В изменението на дебита на изворите през периода 2013-2023 г. бяха установени по-добре изразени тенденции на понижение в около 77% от наблюдаваните басейни с подземни води. Отрицателните тенденции на дебита бяха най-значителни в Ловешко-Търновски, Бобошево-Мърводолски и Перушица-Огняновски карстови басейни, в басейните Златна Панега, Преславска антиклинала и Башдерменска синклинала, район Странджа, както и в барем-аптски и малм-валанжки водоносни комплекси на Североизточна България (фиг. 2а).

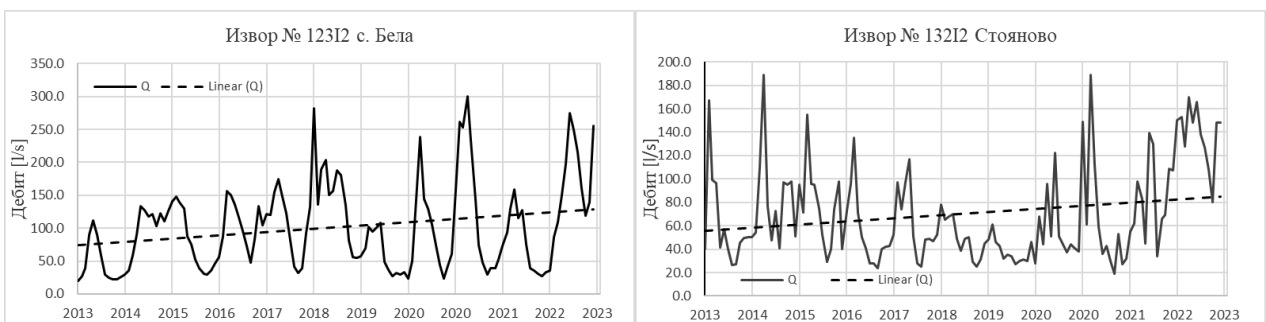
Фиг. 2а. Отрицателни тенденции на дебита на изворите (2013-2023г.)

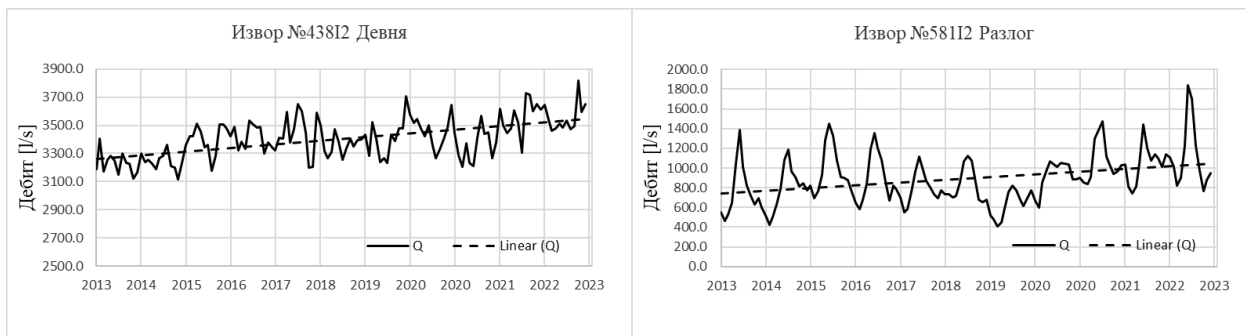

За същият годишен период в 17% от наблюдаваните басейни с подземни води бяха установени добре и слабо изразени тенденции на покачване на дебита. Положителни тенденции на дебита бяха установени в басейн на северното бедро на Белоградчишка антиклинала, Бистрец-Мътнишки и Разложки карстови басейни, както и в малм-валанжки водоносен комплекс на Североизточна България (фиг. 2б).

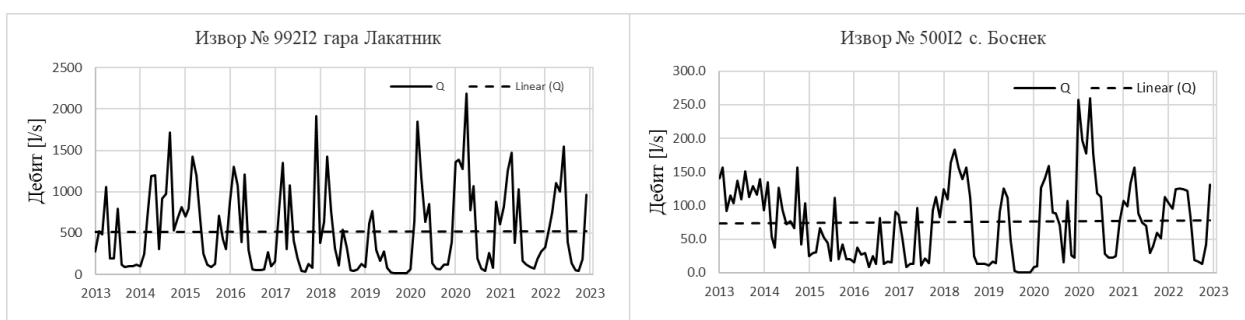
Фиг. 2б. Положителни тенденции на дебита на изворите (2013-2023 г.)

Без добре изразена тенденция на изменение и в състояние на относителна устойчивост, за периода 2013-2023 г., беше дебитът на изворите в около 6% от наблюдаваните случаи, съответно в Милановски карстов басейн и в басейн Голо Бърдо (фиг. 2в).

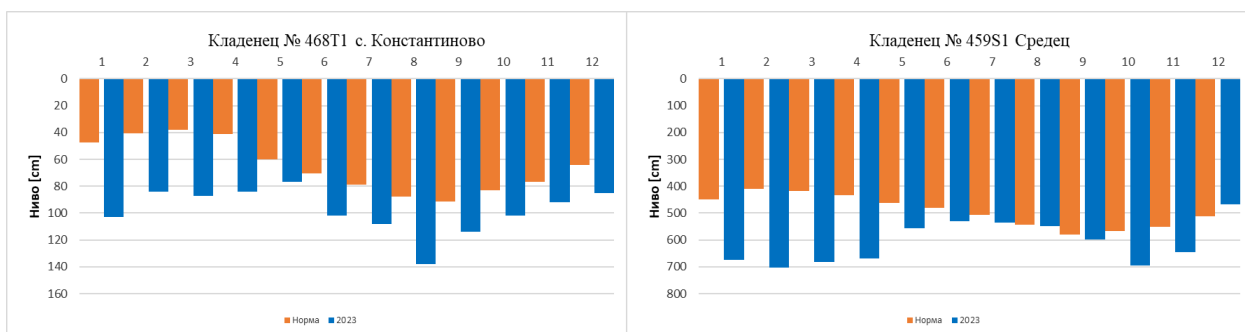
Фиг. 2в. Без тенденции на дебита на изворите (2013-2023 г.)

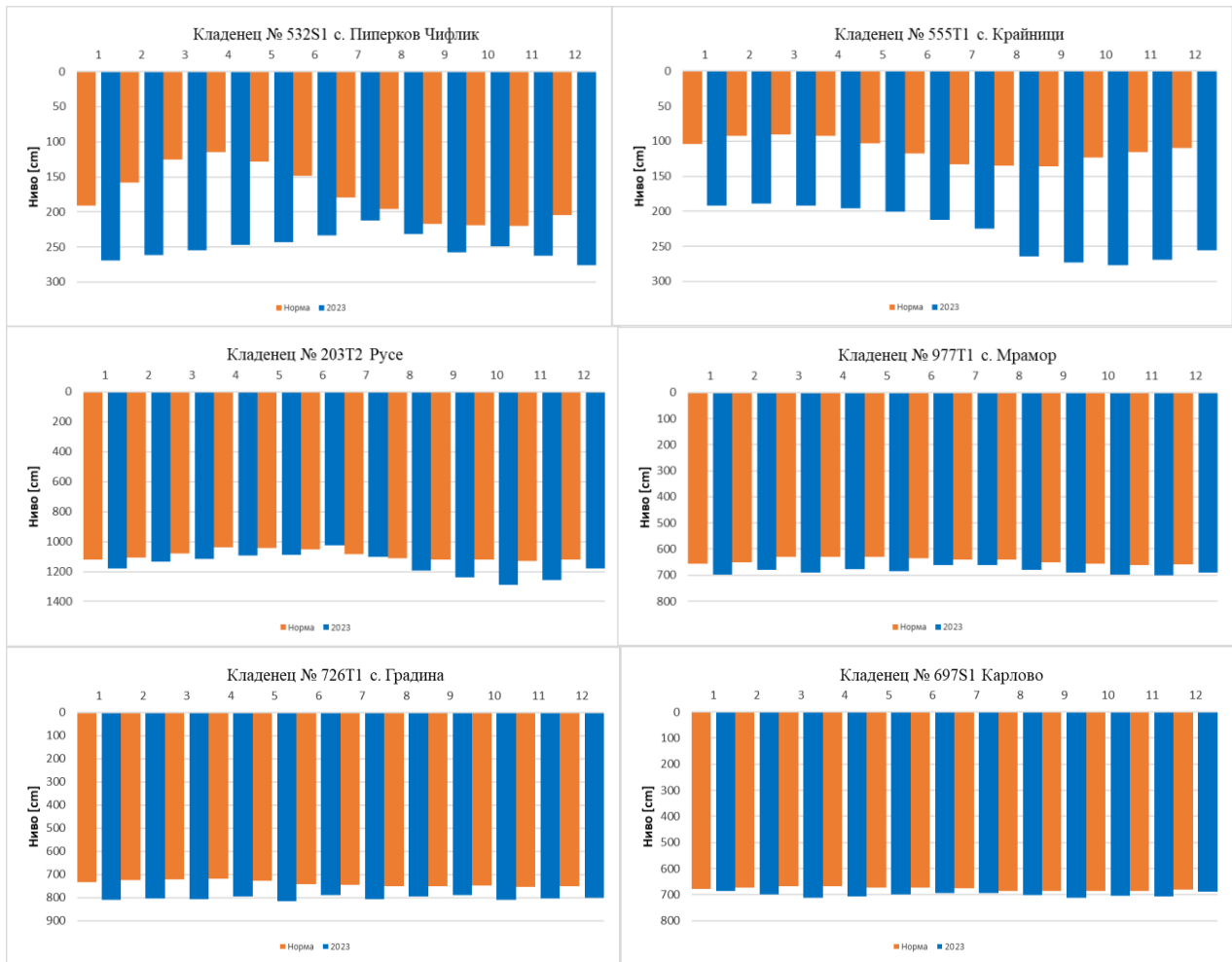

През годината беше установено голямо пространствено разнообразие в изменението на водните нива в кладенците, спрямо съответните месечни норми и много-добре изразена тенденция на спадане, регистрирана в 54 наблюдателни пункта или около 90% от наблюдаваните случаи.

Най-ниски водни нива бяха регистрирани във втората половина на годината, най-често през октомври (около 39%) и ноември (около 17%). Превышаващи отклонения на нивата от съответните месечни норми (до 134 %), бяха установени в следните басейни с подземни води: на места в терасите на реките Средецка и Русокастренска, в части от Дупнишка и Кюстендилска котловини. Близки до нормите отклонения на средномесечните водни нива, останаха нивата в терасата на река Дунав (Бръшлянска низина), на места в Софийска котловина, както и в части от Горнотракийска низина (фиг. 3а).

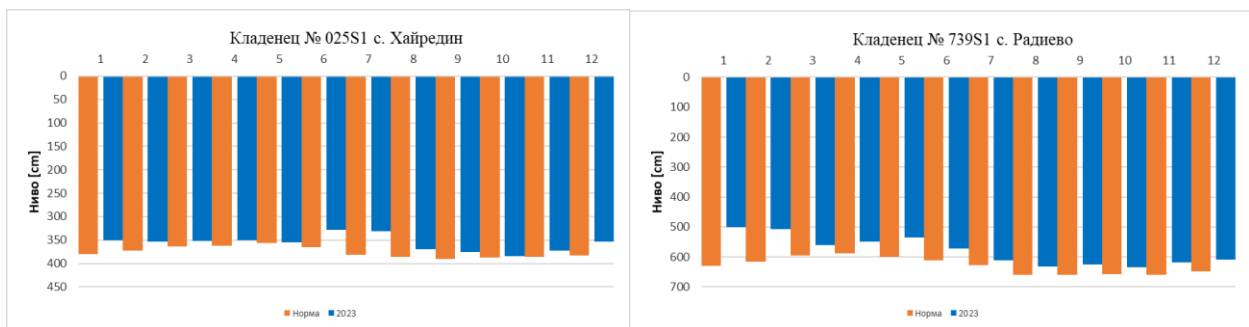
Фиг. 3а. Отклонения на средномесечните стойности на водните нива, превишаващи месечните норми и около нормата

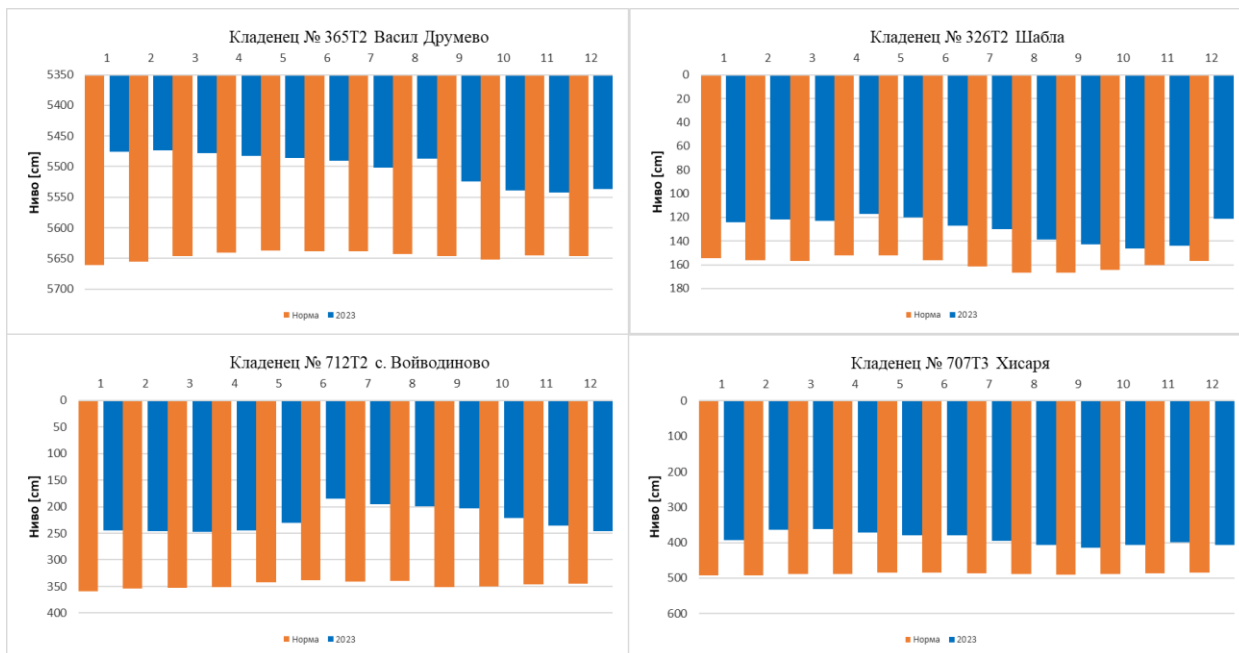

Най-високи стойности на водните нива бяха регистрирани през януари, май и юни, но най-често през юни (около 37%). Отклонения на средномесечните стойности на нивата, които не превишаваха съответните месечни норми, бяха установени в следните басейни с подземни води: в част от терасата на река Огоста, Горнотракийска низина, в част от сарматски и малм-валанджски водоносни комплекси на Североизточна България, както и в приабонска водонапорна система, Пловдивски грабен и Средногорска водонапорна система (фиг. 3б).

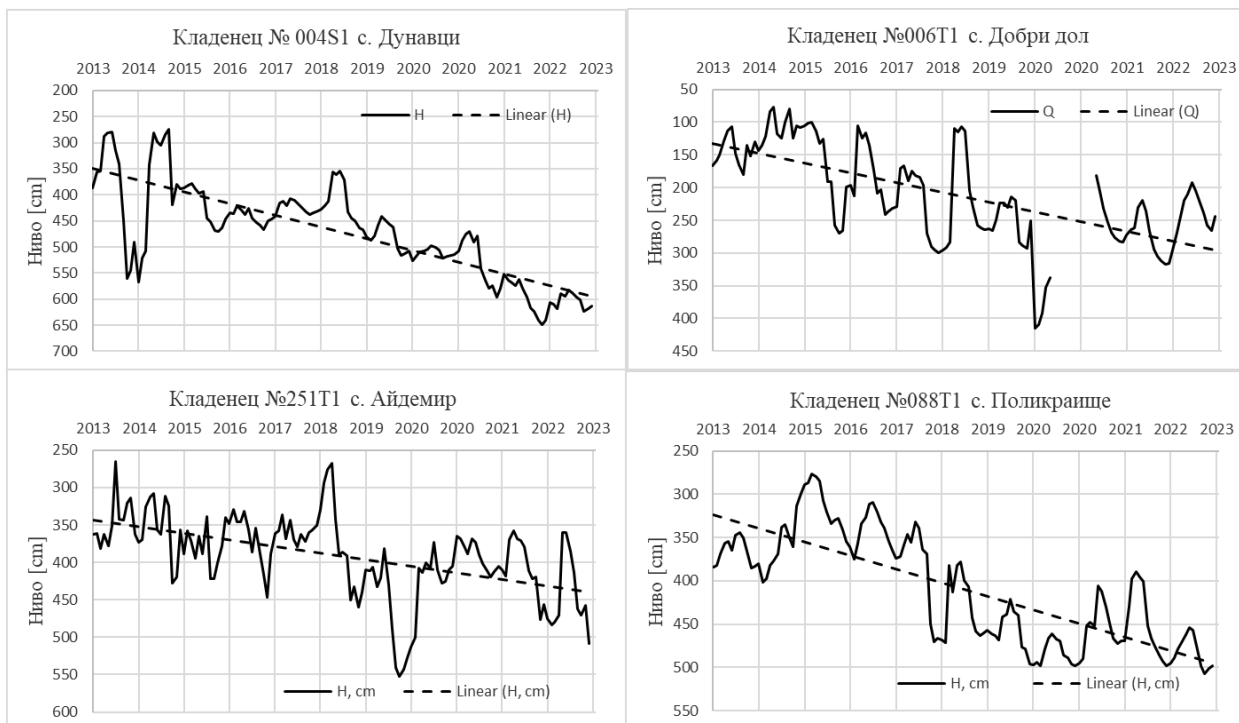
Фиг. 3б. Отклонения на средномесечните стойности на водните нива, непревишаващи месечните норми

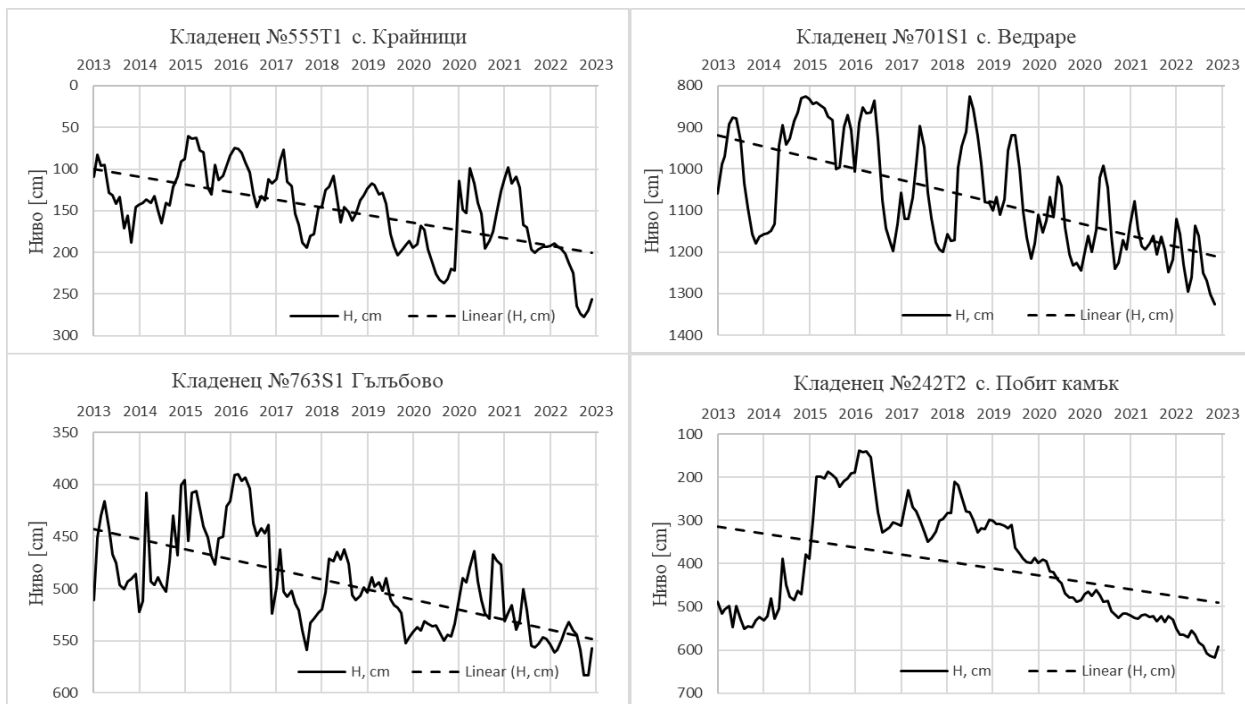

В изменението на нивата на подземните води в периода 2013-2023 г. бяха установени добре изразени тенденции на спадане при 90% от наблюдаваните пунктове. Най-добре изразени бяха отрицателните тенденции на водните нива, установени на места в терасите на реките Дунав (Видинска, Арчар-Орсойска и Айдемирска низини), Янтра и Марица, в част от Дупнишка и Карловска котловини, както в барем-аптски водоносен комплекс на Североизточна България (фиг. 4а).

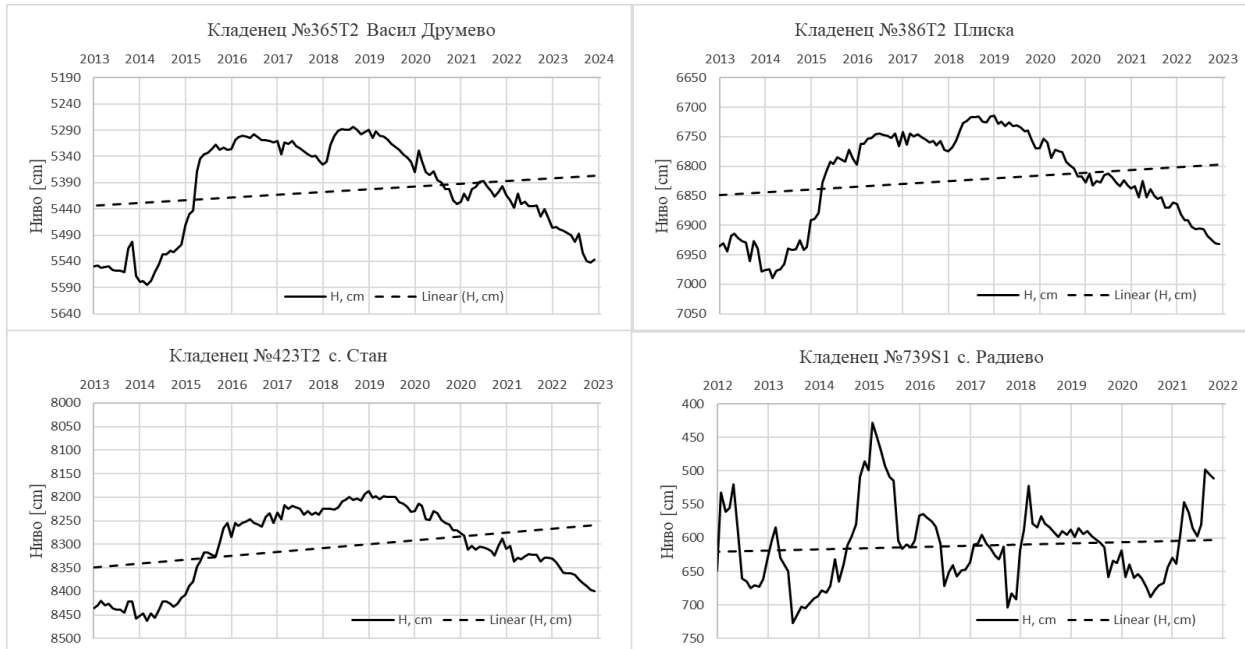
Фиг. 4а. Отрицателни тенденции на водните нива в кладенците (2013-2023 г.)

За същият годишен период в малко над 8% от наблюдаваните случаи бяха установени тенденции на повишаване на водните нива. Най-добре изразени тенденции на нивата бяха установени в малм-валанджки водоносен комплекс на Североизточна България, както и при с. Радиево (Горнотракийска низина), фиг. 4б.

Фиг. 4б. Положителни тенденции на водните нива в кладенците (2013-2023 г.)

Без тенденции на повишение или спадане останаха нивата на подземните води в около 2% от наблюдаваните случаи, в периода 2013-2023 г., установени на места в терасата на река Тунджа (с. Ханово).

*Оценката на състоянието на подземните води за 2023 г. е направена на базата на валидирана хидрогеоложка информация от оперативни хидрогеоложки наблюдателни пунктове и станции, включени в месечния хидрометеорологичен бюлетин на НИМХ.

Изготвил: гл. ас. д-р Е. Дамянова